

derved gjorde os og vor Stilling til, saa havde han ikke brugt disse Udtryk, Udtryk, som, hvis de fik deres fulde Betydning, jeg for min Part idetmindste vilde ansee for frænkende for alle Parter. Jeg veed nok, at det ærede Medlem i det Hele ikke betragter os som berettigede i vor nuværende Stræben efter at komme Regjeringen imøde med at danne en Heelstatsforfatning, som kan omfatte samtlige Landsdele; det har det ærede Medlem ofte nok havt Aabenhjertighed til at udtale, og dette er hans Fortjeneste; men, fordi dette er hans personlige Anskuelse, er han ikke berettiget til at kalde os Handelsmænd, der drive Handel om de vigtigste Anliggender i Staten. Jeg hørte under Forhandlingerne, at jeg havde misforstaaet den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther). Jeg troede, at ogsaa han havde taget sit Forslag tilbage, men det er mig kjært, at det ikke er skeet, ikke for den Brug, jeg troer der idag kan blive gjort deraf, thi jeg forstaaer meget vel, at det vil blive taget tilbage, idet nærmelig allerede i forrige Møde den ærede Premierminister har lagt Bægt paa, at, naar Regjeringen skulde give noget af de foreliggende Ændringsforslag Fortrinnet, saa var det nærmest det tredie Mindretals Forslag, og dette gaaer paa en vis Maade i en modsat Retning af den, som Ændringsforslaget under Nr. 52 vilde give Udvalgets Fleertals 2det Alternativ. Da imidlertid dette Forslag har sin Oprindelse fra mig, og kun er bragt ind her i Salen af den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, fordi han har hørt, at det har foreligget til Behandling i Udvalget, saa troer jeg mig ogsaa særligt opfordret til at gjøre Rede for dets sande Betydning og for dets historiske Tilbliven. De ærede Herrer vide, at jeg ikke viger tilbage fra nogen Consequents af nogen af mine Handlinger, og altsaa viger jeg heller ikke tilbage fra at have bragt dette Forslag frem; jeg har endnu den Overbeviisning, at det havde været gavuligt, at det, istedetfor at ligge her som et Ændringsforslag, havde yttret sin Virksomhed paa det andet Alternativ, og hvorfor? Fordi det er mig af yderste Vigtighed, at det skal blive klart, at, dersom denne Forhandling ikke fører

til et praktisk Udbytte, ligger Feilen hos dem, der ikke ville bruge de Midler, som ere de yderste, der kunne gives. Det er det vigtigste Udbytte, som vi skulle faae af denne Forhandling, næst efter at komme til en Overeenskomst. Jeg antager, som sagt, at Forslaget ikke vil komme til at ligge for til Afstemning idag; det kan komme frem igjen til 3die Behandling — det vil beroe paa Regjeringen —, men det er vigtigt, at det har ligget for, og at det har ligget for i den Stund, da det ikke er blevet anerkjendt af Regjeringen som nyttigt for den. Det er det, som maa erindres, og naar det tilbagetages, maa det erindres, at dette er Grunden dertil. Jeg skal nu forklare, hvorledes det er blevet til. Det ærede Thing og Ministeriet vide, at, da Udvalget havde bragt sine Forhandlinger saa vidt, at det kunde give en løst henkastet Idee om den Retning, hvortil det vilde bevæge sig, og før det havde hæftet sig fast til Noget, indbød det, for at skaffe Regjeringen saa stor Indflydelse paa Forhandlingerne som muligt, efter Sædvane, Ministeriet til at forhandle med sig; det er sædvanligt her, og det er en heldig Sædvane, at Udvalg, der ere nedsatte angaaende vigtige og vanskelige Sager, søge at komme tilrette med Regjeringen i en snevrere Kreds, hvor Ordet kan udveksles med en større Frihed, og hvor Imødekommen er lettere og Forandringer lettere kunne foretages. Regjeringen fandt det ikke hensigtsmæssigt at forhandle med Udvalget, og Aarsagerne dertil have vi i et Brev seet fremsatte som to; den ene er idag forhen nævnt her, den anden, der indeholdt noget mere Bestemt, gif ud paa, at Regjeringen ikke kunde gaae ind paa noget af de Overgangsmidler, der vare foreslaede. Jeg kan ikke bestemt huske Udtrykkene i Brevet, men der er her Medlemmer nok tilstede, som kunne rette mig, hvis jeg tager feil i det væsentlige Indhold. Monrad: Den ærede Ordfører har vel Brevet! Jeg har Brevet, men ikke her, men jeg skal bringe det frem, hvis disse Forhandlinger komme til at vare længere end idag, saa at den Deel af Brevet, hvormed det her dreier sig, kan udtalt gjennem min Mund, komme i Forhandlingen. Da det paa den Maade var blevet